

امنیتی بود؛ اما به تدریج این شورا در حوزه‌ی همکاری‌های امنیتی توفیق چندانی به دست نیاورد.

«آمریکا خود به بی‌نتیجه بودن تلاش‌هایش برای ارتقای کمی و کیفی شورا به یک مجموعه نظامی - سیاسی دارای وزن و اهمیت در منطقه واقف بود و آن را بیشتر به چشم بازار فروش اسلحه و تأمین نفت خود می‌نگریست». (امامی، ۱۳۸۹، ص. ۲۲۴) امروزه بعد از سال‌ها فعالیت شورای همکاری خلیج فارس، باید گفت که این شورا به دلیل برخی مسائل از جمله اختلافات تاریخی اعضا، عدم انسجام در توسعه‌ی نظامی و نگرانی برخی از اعضا در مورد هژمونی عربستان، در عرصه‌ی همگرایی سیاسی-امنیتی چندان موفق نبوده‌اند. (Martini & Wasser, 2016, p. 6) اما شورا در زمینه‌های اقتصادی و تجاری موفقیت‌های محدودی داشته است. یکی از موانع اصلی در عدم موفقیت این شورا، نگرانی کشورهای کوچک خلیج فارس از سیاست‌های توسعه‌طلبانه عربستان سعودی در منطقه است. مانع دیگر را نیز می‌توان به‌طور کلی «سیستم اقتصادی ناسیونالیستی و دولت‌محور کشورهای عربی منطقه» دانست. (GROW, 2019, p. 4) از دید این پژوهش مشکل اصلی عدم موفقیت شورای همکاری خلیج فارس در یک‌سویه بودن آن است. این شورا از آنجایی که دربرگیرنده دو کشور مهم و تأثیرگذار دیگر این منطقه (ایران و عراق) نیست، نمی‌تواند به سرانجامی مطلوب دست یابد؛ چراکه در وضعیت فعلی سیاست این شورا عملاً با منافع دو کشور دیگر منطقه به‌خصوص ایران، در تعارض است. بنابراین شورا نمی‌تواند به راه‌حلی جامع برای مسائل منطقه‌ای در خلیج فارس دست یابد. تنها راه دستیابی به یک شورای همکاری مطلوب در خلیج فارس، ایجاد یک نهادی با عضویت کامل همه‌ی هشت کشور منطقه و توجه به منافع همه‌ی آنهاست. در راستای ایجاد چنین نهادی، در این پژوهش به تجزیه و تحلیل چالش‌ها، فرصت‌ها و الزامات همگرایی اقتصادی کشورهای منطقه‌ی خلیج فارس می‌پردازیم.

۲. چالش‌ها و موانع همگرایی اقتصادی در خلیج فارس

همگرایی اقتصادی در منطقه‌ی خلیج فارس و برقراری ثبات و امنیت در این منطقه